

Liberals d'Andorra

Primera intervenció de Jordi Gallardo, president del Grup Parlamentari Liberal

Debat d'investidura - 15 de maig del 2019

Gràcies senyora Síndica,

Vam escoltar ahir les dues propostes d'investidura presentades pels dos candidats a cap de Govern. La sessió iniciada ahir i que prossegueix avui amb la intervenció dels grups parlamentaris és sense cap mena de dubte clau pel resultat de les passades eleccions.

El passat 7 d'abril la societat andorrana va enviar uns missatges clars que els consellers generals com a representants dels ciutadans tenim la responsabilitat d'interpretar amb responsabilitat i l'esperit de servei públic.

Les andorranes i els andorrans volen diàleg, volen consens, volen entesa, i no volen cap majoria absoluta.

També reclamen que el país avanci, que no ens enquistem en debats estèrils, que avantposem l'interès d'Andorra per sobre dels partits polítics per aconseguir progrés econòmic i social en benefici de tots.

Senyores i senyors consellers els que vam tenir l'orgull i el privilegi de ser Consellers Generals la setena legislatura que tot just hem finalitzat, la vam acabar demanant diàleg i reclamant consens en els temes importants de país.

Crec que ningú dels que hi érem i ara tornem a ser al Consell General podrà dir el contrari.

Des de totes les forces polítiques vam coincidir en la necessitat de més unitat en els temes de país, entenent que el comptador es posava de nou a zero finalitzada la legislatura i que tots faríem l'esforç de cercar punts d'entesa pel bé d'Andorra i la seva gent.

És des de la més alta responsabilitat política en què ara ens trobem, que ha arribat el moment de demostrar si ens creiem i ens apliquem el que moltes vegades hem demanat aquí a la seu del parlament, o per contra defugim aquesta decisió només perquè no som capaços de mirar endavant.

Els Liberals estem disposats a complir amb aquest deure.

Liberals d'Andorra

El deure de no defugir la responsabilitat de donar estabilitat al país permetent un Govern estable, malgrat el desgast o les crítiques que aquesta decisió pot generar.

Sóc conscient que molta gent no ho entendreà però alhora sé que també molta gent ho agrairà.

I la política s'ha d'entendre des de la conjuntura concreta del moment en què es pren cada decisió, i ara toca comprometre's perquè els reptes que haurà d'afrontar el nou govern requereixen que l'executiu els pugui afrontar des de la fortalesa i la unitat, no des de la feblesa i la inestabilitat.

Un partit amb una llarga tradició de govern no podia eludir la responsabilitat de no contribuir i assegurar l'estabilitat d'Andorra.

Una estabilitat que teníem clar dins de les files liberals que calia aconseguir, així ho vam dir durant la campanya electoral, i a la vista dels resultats, la podem proporcionar des del parlament o des del Govern.

Els projectes polítics de centre com és el cas de Liberals d'Andorra, podem assolir acords dins del propi espai de centre, a l'esquerra o a la dreta, a diferència d'aquells partits que se situen als extrems, a on es limiten més aquestes possibilitats d'entesa.

El resultat del 7 d'abril va atorgar a cada força política un rol en funció dels suports obtinguts, el nostre no l'hem defugit, teníem la clau per a la governabilitat del país i hem assumit el compromís i el repte.

Ho fem amb el convenciment que estem fent un bon servei al país, i amb el compromís que contribuirem al fet que Andorra pugui afrontar amb més força els grans reptes, i amb més unitat els problemes que de ben segur també ens trobarem pel camí.

La cultura del pacte a través de governs de coalició no ha proliferat a Andorra. Escrivim doncs una nova pàgina de la història política d'aquest país en acceptar constituir un govern de col·lació a partir de la capacitat de pactar.

Som d'una generació política que hem après que els precedents de governs en minoria d'èpoques anteriors no són un bon exemple d'estabilitat en aquest país, ja que no han acabat mai la legislatura de 4 anys.

Estem davant de l'oportunitat de demostrar que les coalicions poden funcionar, com succeeix en altres països amb llarga tradició democràtica.

Liberals d'Andorra

A aquells que legítimament critiquen l'acord que hem assolit Demòcrates, Ciutadans Compromesos i Liberals els hi demano

Quina societat estem construint en la que alguns volen penalitzar el fet de pactar?

Des de quan en política pactar és negatiu si és el que majoritàriament es demana als que ens hi dediquem?

Quan deixa de ser òptim i legítim un pacte, només quan un queda exclòs del mateix? Aquest és el criteri?

Els liberals defensem la cultura del pacte, i la necessitat d'aconseguir l'estabilitat mitjançant acords.

El senyor Xavier Espot ens va proposar a partir de l'anàlisi dels programes electorals de Demòcrates i Liberals d'Andorra, i de la constatació que la coincidència programàtica era superior al 80% la possibilitat de construir plegats el full de ruta de la legislatura 2019-2023.

Així ho hem fet com a partit responsable amb voluntat de contribuir a l'estabilitat del país i per aquest motiu ens felicitem que bona part de les propostes que el senyor Xavier Espot ahir va presentar en el seu discurs d'investidura siguin una aportació de Liberals d'Andorra.

No existia alternativa de canvi possible que pogués impulsar en solitari cap força política. La saviesa de la ciutadania de trencar amb les majories absolutes l'etapa dels darrers 8 anys, ens ha obligat a cercar les coalicions.

La política és pactar, i fer-ho per sobre de l'interès particular quan l'interès general ho requereix.

Vam pactar amb el partit Socialdemòcrata assolint un acord electoral, per poder trencar la majoria absoluta fent una altra lectura del sistema electoral.

Va ser un acord a la recerca del qual una part dels ciutadans ens demanava, acabar amb les majories absolutes per afavorir el diàleg.

L'acord finalitzava el 7 d'abril, sense excloure que podia anar més enllà, però el cert és, que l'acord arribava, com sempre havíem repetit uns i altres, al 7 d'abril, un acord electoral.

El que sí que està vigent i no defugim, és el compromís d'impulsar, com es va explicar en campanya, que cada partit des del seu grup parlamentari defensi els compromisos de les llistes de d'Acord. Més endavant m'hi referiré a aquest tema.

Liberals d'Andorra

Per tant, la suma era i és necessària si el que es vol és que Andorra avanci, i les combinacions possibles eren limitades pel tactisme polític amb què algunes forces polítiques han volgut encarar el moment en què ens trobem ara.

Descartada la possibilitat d'assolir acords pel canvi, els liberals hem abordat amb responsabilitat el doble discurs que sempre hem tingut en campanya: canvi si, però també estabilitat política.

Els Liberals no bloquejarem el parlament ni jugarem amb la incertesa.

Ahir vam escoltar dues propostes d'investidura, una la del senyor Xavier Esport, que tindrà el suport dels consellers liberals per formar un govern de coalició que s'ha bastit a partir de la confluència programàtica constatada un cop s'han comparat els programes electorals.

Aquesta decisió permetrà la presència de Liberals d'Andorra al govern, permetent impulsar els canvis importants que hem explicat i proposat durant la campanya que pensàvem i encara ho fem que Andorra necessita. Volem contribuir al canvi des del govern, participarem de la responsabilitat de governar perquè no fer-ho era eludir la responsabilitat de tirar endavant projectes que hem defensat.

L'altra proposta de programa de govern, que es va presentar ahir, va ser la del senyor Pere López, una proposta que no és la que va proposar a Liberals d'Andorra.

La proposta inicial va ser la d'un govern tripartit entre Socialdemòcrates, Liberals i Tercera Via, i noves eleccions generals en un termini de 18 mesos.

Aquesta va ser la primera proposta inicial, una opció de govern de canvi a la que Liberals d'Andorra va respondre que estàvem oberts a explorar però no per 18 mesos. No a unes noves eleccions 18 mesos després de realitzar uns comicis generals, tot just un any després de fer unes eleccions comunals.

Per responsabilitat vam dir no a l'opció de govern tripartit amb un horitzó d'eleccions a 18 mesos, bàsicament perquè no ens sembla un missatge de confiança ni als ciutadans, ni als sectors productius, ni a la Unió Europea.

Però aquesta opció no ha estat factible ni per 18 mesos ni per 4 anys, i no ens en sentim responsables doncs no hem estat els responsables de les negociacions, ni a dreta ni a esquerra.

Liberals d'Andorra

Quedava doncs la proposta de deixar al Govern en minoria i articular un bloc d'oposició.

Cada força política pot triar legítimament quin paper vol jugar aquesta legislatura, els liberals no criticarem l'escollida pel partit socialdemòcrata, simplement hem decidit que el canvi pot arribar des de dins del Govern, donant estabilitat i alhora impulsant propostes programàtiques que hem explicat als ciutadans i que pensem que són bones per Andorra.

Voldria referir-me ara a les propostes programàtiques presentades per tots dos candidats durant els seus discursos d'ahir.

Començaré per la que va presentar el senyor Espot, una proposta de programa amb la que ens sentim representats doncs neix de l'acord programàtic entre Liberals i Demòcrates, al que s'afegeix Ciutadans Compromesos.

Un programa que ofereix mà estesa a totes les forces del parlament per als grans temes com l'acord d'Associació amb la Unió Europea com a fet prioritari, que no únic, de la política exterior del proper Govern.

Un dossier amb què compartim el principi de seguir negociant el millor acord possible perquè bona part del futur del país passa per cercar oportunitats dins de l'homologació de la Unió.

No s'ha presentat fins a la data cap alternativa creïble, i les diferències anteriors sobre aquest tema han estat sempre respecte a la gestió de la informació.

Participar en el Govern implica per a nosaltres ser a primera línia de les negociacions. L'executiu anterior ha treballat principalment sobre la circulació de béns i el marc institucional, en el marc del principi que res està tancat fins que tot estigui tancat, com és natural en tota negociació.

Ara cal veure com enfocarem també les altres llibertats europees. Els liberals som partidaris que es comparteixi amb totes les forces del parlament la informació sobre els avenços en les negociacions d'una manera directa, amb la confiança que la transparència ajudi a la millor confluència d'idees per assolir els millors acords possibles.

Tots volem que els andorrans tinguin les màximes facilitats de circulació i d'establiment a l'espai europeu, però com entenem les contrapartides? Sempre hem defensat el principi de reciprocitat ponderada, vista la talla i les característiques de la demografia d'Andorra. Són per tant unes negociacions que necessiten comprensió i mesura tant per part dels negociadors europeus com dels andorrans. El mateix es pot dir per a les negociacions en matèria de serveis.

Liberals d'Andorra

Andorra té una economia sòlida però amb elements de fragilitat, vista la dependència en un nombre de sectors determinats.

El turisme i el comerç que s'hi associa fa viure Andorra, i el gran repte d'aquest acord d'associació és que sigui efectivament un marc d'oportunitats perquè es desenvolupin nous sectors però que això no sigui en detriment d'allò que ja fem bé.

Els millors acords són aquells on les dues parts guanyen. Aquests són els que perduren. I aquest ha de ser un dels principis de l'associació d'Andorra amb la UE.

No podem ser una illa en el marc europeu, és cert. Però tampoc podem acceptar com a país petit, una homogeneïtzació de manual.

Andorra, Mònaco, i San Marino, són casos específics, amb històries polítiques i econòmiques singulars que conformen també la riquesa d'Europa. Com a Estat associat a la UE no tindrem la capacitat d'influir de manera essencial en les regles que ells adoptin.

Però hem de tenir suficients ponderacions en les reciprocitats que es negociïn, amb clàusules de salvaguarda ben pensades i períodes transitoris, perquè l'acord sumi per ambdues parts. Així hi treballarem de part nostra.

Saludem per tant aquest canvi de tarannà, per voler fer participar els agents socioeconòmics de forma més directa, doncs és l'única forma que Andorra trobi les oportunitats en cada llibertat, com també valorem positivament el compromís de realitzar estudis de costos i oportunitats de les llibertats ja negociades.

Andorra és un petit Estat. Ser un Estat implica una sèrie d'obligacions i de drets en l'àmbit internacional que hem d'assumir, i ser un petit Estat vol dir que la nostra política exterior ha d'estar ben pensada per optimitzar recursos i maximitzar resultats, tenint compte de la geopolítica que més ens afecta més.

També ens és molt útil conèixer les pràctiques de política exterior que d'altres petits Estats d'Europa –amb problemàtiques diferents- empen des de fa dècades. Des d'aquesta política exterior comparada podem establir les bases per assolir els objectius andorrans sigui a Europa o més enllà.

El que es discutirà durant els pròxims anys a París, Madrid i Brussel·les serà cabdal per al nostre esdevenidor i afectarà la circulació de béns, serveis, persones i capital integrant i augmentant els avenços fets pels grans acords aconseguits fins avui en matèria d'unió duanera a principis del 90, o els trilaterals de circulació de persones amb Espanya, França i Portugal de finals d'aquella dècada, o encara més el de cooperació i el de la fiscalitat de l'estalvi del 2004, per citar-ne alguns.

Liberals d'Andorra

Ser d'un país petit no implica no tenir capacitat d'acció, Va ser una iniciativa andorrana en la primera part de la dècada dels 2000, la de cercar un redactat a inserir en el projecte de constitució europea. Aquella constitució no va progressar, però el redactat andorrà sí que es va retrobar després al tractat de la Unió Europea.

Aquest redactat andorrà obliga a la Unió Europea a buscar solucions particulars pels estats del seu veïnatge immediat, i és aquest principi el que els Liberals pensem que ha de constituir avui una de les bases sobre les quals la negociació del nou acord.

Un segon pacte que també per als Liberals era important que el nou govern impulsés era al tomb de la sostenibilitat del sistema de pensions.

La nostra predisposició per afrontar aquest repte la vam manifestar a finals del 2017 un cop els estudis actuarials i les propostes del consell d'Administració de la CASS per a fer front el problema de les pensions es van fer públiques.

No es pot girar l'esquena a tal problema i necessitem la implicació de tots els partits i agents socioeconòmiques doncs estem parlant d'un dels pilars de l'Estat del Benestar. Assegurar la viabilitat i sostenibilitat de les pensions està per sobre de les diferències polítiques.

Les mesures a emprendre tindran un impacte econòmic per al teixit productiu i també per a les economies familiars, per tant hem de ser capaços de lligar l'augment del salari mínim de forma progressiva, el creixement econòmic que busquen les propostes que presenta el full de ruta del proper govern, a la major contribució al sistema de pensions de forma repartida i equilibrada.

No podem defugir aquest debat i és un dels temes que de manera urgent ha de posar damunt de la taula el nou govern i els grups parlamentaris.

Finalment un tercer àmbit a on cal també aconseguir un pacte d'Estat que no va ser possible la passada legislatura però confiem que si pot ser-ho en aquesta que tot just comencem és en el camp de la salut pública. El fet de tenir una bona sanitat no ens ha de servir per conformar-nos i caure en l'autocomplaença.

Racionalitzar la despesa, desplegar la cartera de serveis, valoritzar als prestadors sanitaris i marcar unes polítiques sanitàries en consonància als nous serveis que els usuaris esperen de la sanitat del país també requereix un debat assossegat, una discussió que ha de transcendir la confrontació política, que no vol dir no contraposar models o propostes.

Constada la voluntat de diàleg i de pacte per aquests tres temes importants adreçat a totes les forces del parlament voldria centrar-me en aquelles parts del discurs amb les que Liberals d'Andorra ens sentim especialment identificats.

Liberals d'Andorra

En primer lloc ens felicitem del compromís que entri a tràmit parlamentari la llei de transparència i accés a la informació durant el primer període de sessions. Es tracta d'un pas important a favor d'un dels eixos de la nostra campanya electoral com ha estat el de la transparència, i que formava part dels deu compromisos per a Andorra que els Liberals vam presentar als electors, concretament el cinquè del nostre programa electoral. Fer les institucions més accessibles i facilitar informació als ciutadans i als càrrecs electes és un exercici a favor de la democràcia que demostra que el canvi ha començat.

En segon lloc, la voluntat de recuperar el diàleg amb els treballadors públics com a agents del canvi de model d'Administració. El nou govern desplegarà els reglaments necessaris alhora que es compromet a modificar aquells aspectes de la llei que es detectin com a millorables durant el desplegament reglamentari amb el principi de sostenibilitat com a criteri d'aplicabilitat.

Aquesta opció estarà marcada sense cap mena de dubte també, pel criteri del Tribunal Constitucional al recurs presentat per Liberals d'Andorra i el Partit Socialdemòcrata a la mateixa llei.

Diàleg amb els treballadors i pas decidit envers la digitalització dels tràmits i l'Administració en general, és un altre compromís, que es basa a desplegar una Administració moderna, transparent, digital i més eficient, que també recollia el nostre programa electoral en l'apartat de drets de les persones dins d'una economia sostenible amb menys burocràcia i més simplificació legislativa. És el sisè dels nostres compromisos per a Andorra del programa electoral.

El següent apartat que valorem positivament del discurs del senyor Espot és el suport als sectors productius de la nostra economia que encara són un pilar importantíssim com el turisme i el comerç.

Augmentar els recursos destinats al turisme per aconseguir la desestacionalització i augmentar la qualitat, alhora que intentem atreure un turisme més sostenible i compromès amb l'entorn ha de ser el pal de paller del model turístic. Pensem que la introducció de la taxa turística ha de revertir en unes millors polítiques turístiques i de sostenibilitat mediambientals.

La proposta turística del pròxim govern té el repte de complementar les accions que fins ara s'han realitzat, amb l'oferta diferenciada que cal seguir trobant per continuar sent competitiu, no des del punt de vista dels preus, sinó de l'experiència per al visitant.

En aquest sentit la potencialitat de la marca Andorra amb els seus atributs i l'alineament de les polítiques turístiques adreçades a comercialitzar Andorra com una

Liberals d'Andorra

experiència única en un entorn privilegiat, han de tenir com a projecte impulsor d'aquesta nova etapa la candidatura d'Andorra reserva mundial de la Biosfera.

Aquest ha estat un projecte transversal que vam presentar durant la campanya electoral i que ens felicitem que el nou Govern inclogui com a projecte estratègic en la seva agenda.

Pel que fa al comerç, la millor notícia en el curt termini que pot rebre el sector, és la de no reduir el diferencial fiscal que fa encara de la nostra força comercial una proposta atractiva.

Ara bé nous reptes i competidors obliguen a impulsar accions conjuntament amb el sector que permetin optimitzar recursos i alhora aplicar les noves tendències tecnològiques al mateix sector que hem vist reflectides en el full de ruta del pròxim Govern.

Va donar també ahir el senyor Espot les línies en política fiscal i econòmica que compartim com a línia de treball del Govern de coalició. Cinc línies d'actuació centrades en:

1. Dotar el sistema financer d'un prestador d'última instància per reforçar el sistema bancari del país,
2. Prosseguir amb la candidatura d'accés a l'FMI per poder valorar el cost final que pot suposar l'accés,
3. Aprofundir en la internacionalització de l'economia del país mitjançant l'obertura econòmica, un camí que cal aplanar i facilitar per poder atreure inversió de qualitat al país,
4. Potenciar el rol dels col·legis professionals tot desplegant una legislació específica
5. i recuperar talent andorrà dispers pel món. Sis eixos d'actuació que han d'anar acompanyats amb el pas decidit envers la tecnologia 'blockchain' per poder ser competitius.

Voldria referir-me també a un dels aspectes amb el que programàticament més hem coincidit Liberals i Demòcrates: La sostenibilitat mediambiental que va ser el primer apartat del programa de Liberals d'Andorra sota l'epígraf dels drets del nostre entorn.

Hem coincidit en la necessitat de dur a terme un pla nacional de mobilitat sostenible, en la importància de fomentar l'economia circular i en la possibilitat d'estudiar alternatives al transport tradicional amb menys impacte en l'entorn, com el transport per cable.

L'ús racional d'energia, la possibilitat d'energies alternatives que assegurin l'autosuficiència energètica del país i el compromís amb la lluita contra el canvi

Liberals d'Andorra

climàtic han de ser les línies mestres en política mediambiental del pròxim govern amb les que els liberals ens sentirem totalment compromesos a favor d'Andorra i les generacions futures.

Per últim, destacar del programa del senyor Espot l'apartat referent a la sostenibilitat social que els liberals vam incloure en l'apartat de drets de les persones.

El nou Govern ha de fer front de manera urgent a la problemàtica de la manca d'habitatge de lloguer, coincidim en la necessitat de posar en marxa accions decidides; crear un fons immobiliari en concertació amb el sector privat, o fomentar l'emancipació dels joves són dos projectes pels quals Liberals d'Andorra va apostar de forma decidida durant la campanya electoral.

També la necessitat de crear un institut centrat en l'elaboració de polítiques d'habitatge i la recaptació d'estadístiques del sector com a organisme regulador del mercat.

La igualtat efectiva entre dones i homes, la defensa i protecció dels drets les persones LGTBIQ, i la integració de les persones amb diversitat funcional són alguns dels punts de coincidència programàtica que reforcen el suport dels Liberals al full de ruta del proper govern.

Per anar finalitzant amb el desgranament d'algunes de les propostes que contenia el discurs d'ahir del candidat demòcrata que coincideixen amb el nostre programa electoral obriré ara l'apartat de la nostra cultura, que no deixa de ser la nostra identitat.

Una identitat que coincidim en què cal reforçar a través de les polítiques culturals populars, un reforçament i modernització de la política museística i arxivística, i la promoció i protecció de la producció cultural pròpia.

I si volem continuar creixent com a país hem de preparar als nostres joves per a una societat del coneixement que pugui garantir les igualtats d'oportunitats, i per aquest motiu coincidim en la necessitat de potenciar el domini de les llengües, en fomentar l'esperit emprenedor, en ampliar les titulacions de la Universitat d'Andorra i treballar en la seva internacionalització, aspectes destacats del nostre programa que hem vist reflectits en el discurs del senyor Espot.

Finalment una societat moderna persegueix una vida saludable a on a banda de la prevenció, la pràctica de l'esport és un element central. Les polítiques esportives requereixen inversió en els equipaments públics, formació adreçada als tècnics, suport a les proves esportives i un impuls decidit a les polítiques d'esport de base amb més suport econòmic.

Liberals d'Andorra

En definitiva un programa de Govern a on veiem reflectits una gran part de les propostes programàtiques i dels projectes amb què Liberals d'Andorra vam concórrer a les eleccions i que hem pogut constatar que són coincidents amb Demòcrates com a base d'un govern de coalició.

Arribats aquí he de fer també un repàs a les propostes del senyor López, de les que voldria destacar la coincidència amb els punts programàtics de les candidatures de d'Acord, respecte a la necessitat d'una major transparència en l'accés a la informació i en la contractació pública. Aspecte que hem inclòs en el pacte de govern i que serà una de les primeres accions legislatives que impulsi el Govern.

També com hem dit els liberals en nombroses ocasions en la necessitat d'integrar tots els grups parlamentaris en les negociacions amb la Unió Europea, un aspecte també previst en el pacte d'Estat que oferirà el nou Govern.

Coincideixo respecte a la necessitat d'establir períodes de carència entre l'ocupació d'un càrrec polític i un càrrec judicial per donar més seguretat en la separació de poders.

Creiem necessari revisar la llei electoral per aconseguir una major representativitat, també compartim aquest aspecte inclòs al programa de d'Acord.

Més enllà de les propostes de d'Acord, coincidim també en la necessitat de donar més respostes als autònoms del país, de fet era una proposta legislativa del nostre programa electoral que inclou el pacte de Govern.

O en la necessitat de superar les limitacions a obrir comptes que impedeixen captar inversió estrangera, també previst en el pacte del Govern de coalició.

Pel que fa a la política social, compartim el fet que cal un paper de lideratge més gran del ministeri de sanitat en la política sanitària, en polítiques d'habitatge també som partidaris de crear habitatges de titularitat pública a preus assequibles, que també està previst a l'acord del govern de coalició.

Ens felicitem que la proposta liberal d'utilitzar el concepte de casament per a les unions civils i deixar la paraula matrimoni per a les unions eclesiàstiques l'hagi recuperat el PS.

Compartim la necessitat de revisar la llei de la Funció Pública, de fet l'oportunitat d'estar dins del govern pensem que ha de permetre fer passos en aquesta direcció.

I crec que no estem lluny en el concepte de xarxa de transport públic que uns i altres defensem.

Liberals d'Andorra

És evident i amb aquesta reflexió acabo, que aquestes propostes coincidents del seu programa, especialment les de d'Acord, podran ser defensades per tots dos grups parlamentaris, però algunes d'elles podran ser també impulsades des del propi govern amb l'entrada dels liberals en el govern de coalició que és la decisió legítima per responsabilitat que hem pres els Liberals.

Moltes gràcies, senyora Síndica.